

BUILDING
BREDA

JAARVERSLAG 2016

Tot hier en weer verder

Jaarverslag 2016

Colofon

ons kenmerk

datum juni 2017

auteur Building Breda

versie 2.0

status definitief

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
	Van de voorzitter	4
1	Missie, visie en strategie	5
2	Organisatie	6
3	Communicatie	25
4	Projecten en activiteiten	26
5	Financiën	27
	Colofon	32
	Bijlagen	33
Bijlage 1	Algemeen (functioneel) organogram	34
Bijlage 2	Organogram projectorganisatie	36
Bijlage 3	Meerjareninvesteringsbegroting 2015-2017	38
Bijlage 4	Financieel verslag 2016	40
Bijlage 5	Verantwoording investeringen 2016 ROC West-Brabant	64

Voorwoord

Het jaarverslag van 2016 heeft de titel 'Tot hier en weer verder' meegekregen. Deze titel is gekozen vanwege zijn tweezijdige betekenis. Building Breda kijkt vooruit naar de voltooiing van de eerst 10 jaren van zijn bestaan en maakt zich op voor de toekomst. Anderzijds ondervindt het laatste bouwproject onnodig oponthoud als gevolg van bezwarenprocedures tijdens het vergunning traject.

In de doordecentralisatie overeenkomst, die in 2008 met de gemeente Breda is gesloten, is bepaald dat aan het eind van het 10 jarig investeringsprogramma, een algehele evaluatie zal plaatsvinden. Wat hebben we tot hier met Building Breda bereikt? Daarover zijn met de gemeente in 2016 afspraken gemaakt op een wijze dat ook de inzichten die hieruit voortkomen in het nieuwe blauwe boekje hun plaats kunnen krijgen.

In 2016 maakt Building Breda zich op voor de toekomst. Wat zal de agenda worden voor de komende 10 jaar? Hoe zal het onderwijs zich in die periode gaan ontwikkelen en wat betekent dat voor de schoolgebouwen. Hoe moeten de financiële middelen naar de toekomst gereserveerd en begroot worden? Deze vragen zullen leiden tot een nieuw 'blauw boekje' dat nu al bekend staat als Building Breda 3.0. Het programma om in het voorjaar van 2018 dat boekje op te leveren is in 2016 vastgesteld en in gang gezet. Hoe kunnen we weer verder met de toekomst?

De bouw van Campus Markenhage, Michaël en Orion is in 2016 na complexe voorbereidingen, zowel procedureel als financieel uiteindelijk gestart. Een uniek en prachtig project van de drie samenwerkende scholen. De voorbereidingen van de bouw van de Campus International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum, worden vooral gehinderd door de bouwkostenstijgingen en door de bezwarenprocedures rondom vergunning en bestemmingsplanwijziging. Het lijkt erop dat zowel de bouwmarkt, als de omgeving het project een halt toeroepen. Tot hier en niet verder. Niettemin zijn de betrokkenen vol vertrouwen dat in de loop van 2017 een start kan worden gemaakt met dit eveneens prachtige en unieke project.

In 2016 hebben de schoolbesturen met Building Breda en de gemeente een belangrijke stap gezet in de verduurzaming van de scholen. Op het dak van De Nassau aan De la Reijweg werd de eerste zonnecentrale in gebruik genomen. In 2017 volgende een uitbreiding van de zonnecentrale op het dak van het Stedelijk Gymnasium en de realisatie van een zonnecentrale op het dak van Graaf Engelbrecht. En in de loop van 2017 en 2018 zullen alle andere scholen volgen. Daarmee draagt het voortgezet onderwijs van Breda bij aan het behalen van de Milieudoelstellingen van Parijs, een onderwerp waarbij ook de leerlingen betrokken zijn.

Breda, juni 2017

Max Hoefijzers
Directeur

Van de voorzitter

Met dit jaarverslag legt het bestuur van Building Breda verantwoording af voor de activiteiten die in 2016 zijn uitgevoerd.

Het bestuur heeft in 2016 zorg gedragen voor de voorbereiding en aanbesteding en voor de realisatie van het bouwproject van de Campus Markenhage, Michaël en Orion. Dit project behelst een complex plan van drie scholen die op één campus gaan samenwerken. Door deze scholen op een gezamenlijke locatie samen te brengen, wordt het behoud van de profielen van de relatief kleine scholen Michaël College en Orion Lyceum veilig gesteld. Dit past in het realiseren van een rijk palet aan keuzemogelijkheden voor de Bredase leerlingen.

Zorgen had het bestuur over het bouwproject van de Campus International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum. Tijdens de voorbereidingen en de aanbesteding bleek het project te kampen met kostenoverschrijdingen en met vertragingen vanwege bezwaren van omwonenden in het kader van de vergunning en de bestemmingsplanwijziging. Met steun van alle betrokkenen wordt hard gewerkt aan het oplossen van deze vraagstukken. De verwachtingen zijn dat in 2017 de bouw kan starten van dit indrukwekkende project dat dankzij de bijdrage van BreedSaam, van de gemeente Breda en van de Provincie Noord-Brabant het voor West-Brabant unieke project mogelijk wordt.

In 2017 heeft het bestuur zich in het kader van Building Breda 3.0 gebogen over de toekomst. Met het werken aan toekomstscenario's wordt getracht een beeld te vormen van hoe het onderwijs zich zal ontwikkelen. In de loop van 2017 zal dat beeld zich uitkristalliseren en kan dat vertaald worden naar het nieuwe plan voor 2018 tot 2028.

Het traject van Building Breda 3.0 is tevens aanleiding om de organisatie onder de loep te nemen. De afgelopen 10 jaar heeft Building Breda een groot aantal omvangrijke bouwprojecten uitgevoerd. Dat zal de komende 10 jaar niet gebeuren. Er zal door de scholen gewerkt worden aan de doorontwikkeling van het onderwijs en de coöperatie is de ontmoetingsplaats waar de kennis daarover onderling kan worden uitgewisseld. Building Breda heeft ons samen tot hier gebracht en we werken aan de vraag hoe we samen verder gaan.

Het bestuur kijkt met voldoening terug op de resultaten van 2016.

Breda, juni 2017

Ton Flink
Voorzitter bestuur

1 Missie, visie en strategie

Building Breda heeft ook in 2016 weer gewerkt volgens haar vastgestelde missie, visie en strategie.

Missie

In de nota 'Ruimte voor Samen Scholen' is als missie van Building Breda opgenomen: 'Het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs om daarmee de onderwijsdoelen van de scholen te helpen realiseren en daarmee tevens de kwaliteit van het onderwijs zoveel mogelijk te dienen.'

Vragen zoals: "Hoe ziet het onderwijs in de toekomst er uit?" en "Welke veranderingen zijn er in de vraag naar onderwijs?" dienen de leden van Building Breda zich voortdurend te stellen om daarmee de juiste keuzes voor de besteding van middelen te kunnen maken.

In het 'Strategisch Huisvestingsplan' zijn deze vragen nader uitgewerkt en worden door het bestuur van Building Breda als beoordelingskader gehanteerd tijdens de beoordeling van plannen van de scholen.

Visie en strategie

De vertaling van de missie naar visie en strategie is als volgt vastgelegd in het 'Strategisch Huisvestingsplan' als *'Op basis van samenwerking op het terrein van huisvesting, de ontwikkeling van een sterk en geprofileerd kwalitatief goed onderwijs in Breda ondersteunen, met respect voor de eigenheid en de autonomie van de afzonderlijke instellingen.'*

Voor het realiseren van deze visie zijn twee basisdoelen opgesteld:

1. de basis op orde
2. en toewerken naar een kleurrijk palet aan onderwijs in Breda.

Dit jaarverslag wil antwoord geven op de vraag: "In hoeverre Building Breda er in haar achtste jaar in is geslaagd met haar strategie verdere stappen te zetten om voornoemde basisdoelen te bereiken?"

2 Organisatie

De werkorganisatie van Building Breda is weergegeven in een algemeen functioneel organogram (bijlage 1). Dit hoofdstuk bevat de toelichting op de doorontwikkeling van de werkorganisatie.

Algemene Leden Vergadering

Het hoogste orgaan binnen Building Breda is de Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV bestaat uit drie leden, te weten:

1. Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
Vijf vestigingen in Breda, te weten het Markenhage College, Mencia de Mendoza lyceum, Newmancollege, Onze Lieve Vrouweylyceum, Michaël College en het Orion Lyceum.
2. Stichting ROC West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten Graaf Engelbrecht en het Stedelijk Gymnasium.
3. Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten De Nassau De la Reijweg en De Nassau Paul Krugerlaan.

Hiernaast dient opgemerkt te worden dat de mogelijkheid bestaat dat een lid (of de leden) één of meerdere vestiging(en) heeft (of hebben) buiten Breda, maar deze vallen buiten de primaire huisvestingsverantwoordelijkheid van Building Breda.

Bestuur

Vanuit de ALV van Building Breda is een bestuur geformeerd, welk zorg dient te dragen voor de gemandateerde besluitvorming. Gedurende het jaar 2016 bestond het bestuur uit de volgende bestuurders, te weten:

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
De heer G. Olthof
Mevrouw Y. Leenen (per 01 februari 2016)

Namens Stichting ROC West-Brabant
De heer A. Kastelein
De heer T. Flink (voorzitter)

Namens Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
De heer R. Speetjens
De heer H. Teunissen

Stuurgroep

Het bestuur van Building Breda werd bij de uitvoeringen van haar taken ondersteund door een stuurgroep bestaande uit de volgende personen:

De heer M. Hoefijzers (Directeur)
De heer S. Kromwijk (Project Coördinator)
De heer G. Bosters (Onderhoud Coördinator)
De heer M. Canjels (Directie Secretaris)

Het directie secretariaat van Building Breda is gevestigd aan de Mozartlaan 35 (4837 EH) te Breda.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

Gedurende 2016 verkreeg het bestuur van Building Breda de input vanuit het overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken. In 2016 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens De Nassau:
De heer R. Kotylak

Namens Graaf Engelbrecht:
De heer J. Schoemaker

Namens Markenhage College en Michaël College:
De heer R. Joosen

Namens Mencia de Mendoza lyceum:
De heer T. Dams

Namens Newmancollege:
De heer H. van Hove

Namens Onze Lieve Vrouweylyceum:
De heer F. van der Zalm

Namens Orion Lyceum:
De heer R. Schipperen

Namens Stedelijk Gymnasium:
De heer B. Moons

Directeurenoverleg

Gedurende 2016 had het bestuur van Building Breda wederom de beschikking over de input vanuit het directeurenoverleg. In 2016 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
Mevrouw C. Klein
De heer G. van Wijlen
De heer J. Hadders
De heer R. Schipperen
De heer R. van Velthoven

Namens Stichting ROC West-Brabant
Mevrouw C. Jansen (tot de zomervakantie de heer R. Louwsma)
De heer P. Breuer (tot de zomervakantie mevrouw H. Mulder)

Namens Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
De heer R. Speetjens

Via Building Breda (door ROC West-Brabant) wordt ook de huisvesting van het VMBO bediend.

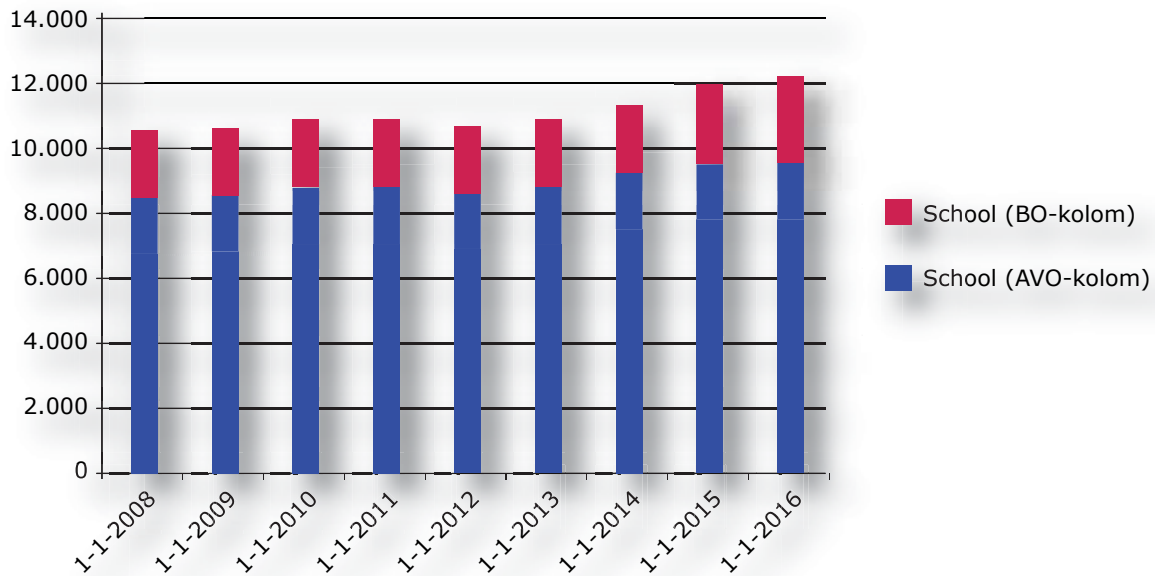
De totale werkorganisatie heeft haar werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een projectorganisatie, welke in bijlage 2 van dit jaarverslag opgenomen is. Ook in het jaar 2016 is de samenwerking tussen de scholen goed.

Ontwikkeling leerlingaantallen

De ontwikkeling van de leerlingaantallen hebben zowel op Building Breda als de schoolbesturen invloed op het meerjarenperspectief. Building Breda registreert sinds haar oprichting de leerlingaantallen aan de hand van de zogenaamde '01 oktober telling' per kalenderjaar.

AVO en BO-kolom

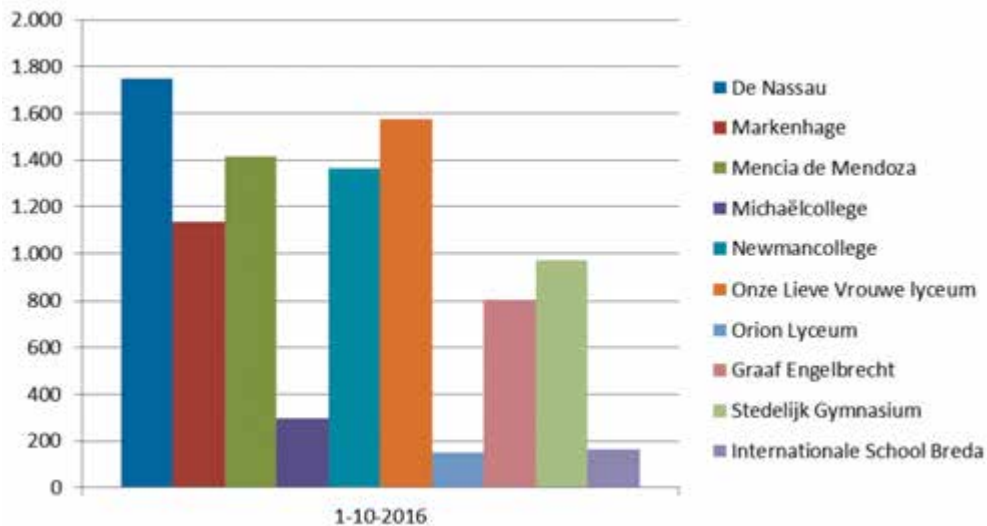
Onder de AVO-kolom, wordt verstaan Algemeen Voortgezet Onderwijs en onder de BO-kolom (Beroeps Onderwijs), worden uitsluitend de VMBO-leerlingen die onderdeel zijn van de Door-decentralisatie Overeenkomst. Het totaal aantal leerlingen (AVO plus BO) wordt in grafiek 2.1 weergegeven.

Grafiek 2.1 Totaaloverzichten AVO en BO-kolom 2009-2016, Building Breda (2017)

AVO-kolom

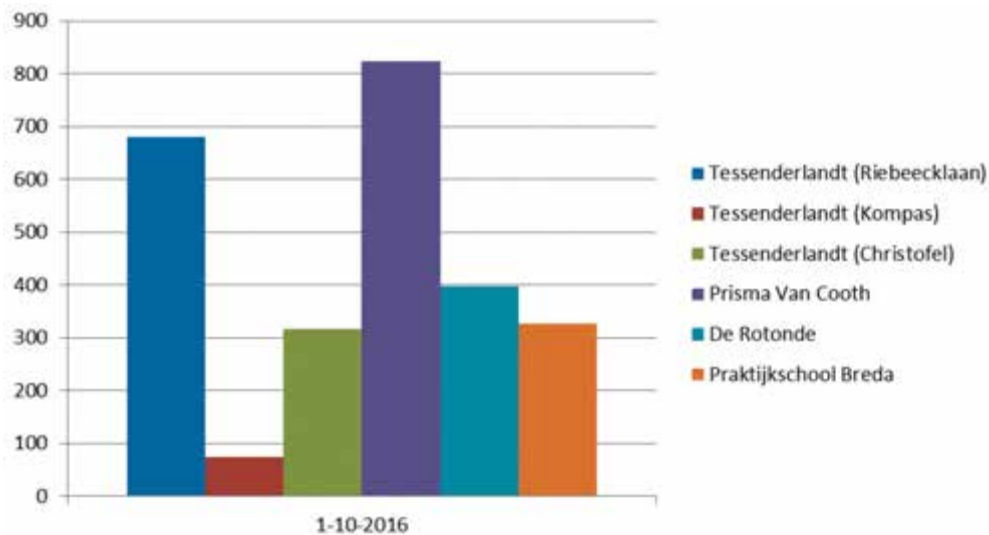
In grafiek 2.2 is de AVO-kolom per peildatum 01 oktober 2016 per school verbijzonderd.

Grafiek 2.2 Overzicht AVO-kolom op school niveau per 01 oktober 2016, Building Breda (2017)

BO-kolom

In grafiek 2.3 is de BO-kolom per peildatum 01 oktober 2016 per school verbijzonderd. Prisma Van Cooth heet vanaf 01 oktober 2016 Prinsentuin Van Cooth.

Grafiek 2.3 Overzicht BO-kolom op school niveau per 01 oktober 2016, Building Breda (2017)

Conform de doordecentralisatieovereenkomst, artikel 8 lid 3, en op basis van de ontwikkelingen van de leerlingaantallen 2015, is eind 2015 geconstateerd dat de te ontvangen gemeentelijke vergoeding te laag is in relatie tot afgesproken bovengrens. Dit heeft overigens geen effect op de onderhavige huisvestingsplannen, welke onverminderd doorgezet worden. In vornoemd artikel is bepaald dat er sprake is van een zogenaamde boven- dan wel ondergrens voor wat betreft het leerlingenaantal. Deze grenzen zijn gesteld op +10% en -10% van het norm leerlingenaantal van de gemeente, te weten 10.908 leerlingen. De bovengrens voor wat betreft aanpassing van de bijdrage vanuit de gemeente bedraagt 11.999 leerlingen. De ondergrens is gesteld op 9.817 leerlingen. Zolang het aantal leerlingen zich beweegt tussen deze grenzen, blijft de jaarvergoeding constant.

Eind 2015 zijn de gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Breda gestart ten einde deze (positieve) ontwikkeling van de leerlingaantallen in relatie tot de te ontvangen gemeentelijke vergoeding gestart. Begin 2016 is overeenstemming bereikt tussen Building Breda en de gemeente Breda wat heeft geleid tot een (positieve) aanpassing van de jaarlijkse vergoeding.

School (AVO-kolom)	1-10-2008	1-10-2009	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016
Monitoring artikel 8 lid 3 DD OVL									
<i>Bovengrens aanpassing budget Gemeente</i>	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	12.488
Realisatie	10.792	10.967	11.125	11.176	10.977	11.154	11.468	12.080	12.228
Leerlingaantal (norm) Gemeente	10.908	10.908	10.908	10.908	10.908	10.908	10.908	10.908	11.397
<i>Ondergrens aanpassing budget Gemeente</i>	9.817	9.817	9.817	9.817	9.817	9.817	9.817	9.817	10.306
Afwijking grenzen	0	0	0	0	0a	0	0	81	0

Tabel 2.4 Overzicht ontwikkelingen van de leerlingaantallen per 01 oktober 2016, Building Breda (2017)

Risico's

Het bestuur van Building Breda wijst de algemene leden vergadering op de navolgende (meest belangrijkste) risico's en de door haar genomen beheersmaatregelen:

- De jaarlijkse gemeentelijke vergoeding valt weg. Beheersmaatregel: de zorgplicht onderwijs-huisvesting ligt contractueel bij de gemeente Breda. Indien de gemeentelijke vergoeding wegvalt, is Building Breda niet meer in staat de aan haar door gedecentraliseerde zorgplicht uit te voeren. Het bestuur zal dan de algemene leden vergadering verzoeken de gemeente te melden de zorgplicht van Building Breda over te nemen.
- De jaarlijkse vergoeding vanuit de schoolbesturen valt weg. Beheersmaatregel: indien Building Breda niet de vergoeding ontvangt voor het uitvoeren van de bijbehorende taak, zal het bestuur besluiten tot het stopzetten van de betreffende taakuitvoering.
- Het onderhavige vastgoed wat Building Breda bezit, raakt (deels) verloren. Beheersmaatregel: het bestuur heeft een verzekeringspolis hiertoe afgesloten en aan haar betalingsverplichting voldaan.
- Leegstand binnen het onderhavige vastgoed. Beheersmaatregel: leegkomende panden zullen terstond aan de gemeente gemeld worden. Met de gemeente is eerste recht van koop contractueel overeengekomen.

Gebruikers

Hierna is een uiteenzetting opgenomen van de stand van zaken voortgezet onderwijs en ontwikkelingen sinds de doordecentralisatie. Voor de volledigheid dient te worden opgemerkt dat het vastgoed zowel juridisch als economisch eigendom is van Building Breda en 'om niet' gebruikt wordt door de hierna beschreven gebruikers (onderwijsinstellingen). Ten slotte werken de gebruikers individueel aan het profiel van hun school.

Algemene ontwikkelingen doordecentralisatie voortgezet onderwijs

Building Breda stelt de gebouwen beschikbaar aan de scholen en past die bouwkundig aan aan de wensen van de gebruikers. De gebruikers hebben voor een profiel gekozen om daarmee de ouders en de kinderen een extra keuzemogelijkheid te bieden. Enerzijds is het profiel richting gevend voor de huisvesting en anderzijds kan de school pas aanspraak maken op de financiën voor de huisvesting als door de school voor een helder en duurzaam profiel is gekozen. Het is deze wisselwerking tussen Building Breda en de scholen die in de loop van het jaar de aandacht krijgt.

In 2016 heeft ook de verdere professionalisering van het onderhoud en de daarvoor opgestelde service level agreements (SLA's) aandacht gekregen. De realisatie van de eerste drie zonnecentrales heeft in 2016 plaatsgevonden. Daarnaast zijn projecten in uitvoering, dan wel tot afronding gebracht.

AVO/VWO

Voor de scholen voor voortgezet onderwijs zijn in 2016 twee grote projecten aan de orde geweest. Om te beginnen de realisatie van de campus Markenhage College, Michaël College en Orion Lyceum en de ontwikkeling van de campus International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum.

Op de navolgende pagina's volgt het overzicht van de verschillende AVO/VWO- onderwijsinstellingen en hun focus.

De Nassau is een vooruitstrevende school en biedt breed en volledig onderwijs aan: mavo, havo en vwo (atheneum, gymnasium en tweetalig onderwijs (tto)). Op de Paul Krugerlaan is de mavo gehuisvest en in het gebouw aan de De la Reijweg volgen de vwo- en havoleerlingen hun opleiding. De Nassau biedt de leerlingen een goed doorlopende leerlijn en een optimaal onderwijskundig klimaat.

Alle leerlingen worden op een voor hen passend niveau uitgedaagd. Leerlingen op De Nassau volgen een verrijkingsprogramma onder de noemer Nassau Academie. De Nassau Academie bestaat uit vakoverstijgende 'minors' die de leerlingen later een voorsprong geven bij in het vervolgonderwijs. In dit kader is er ook contact met vervolgopleidingen en worden er in het auditorium regelmatig lezingen voor leerlingen en andere belangstellenden gegeven.

De Nassau besteedt aandacht aan het thema duurzaamheid in de vorm van een vakoverstijgende minor en in de vak lessen. Op het dak van het gebouw aan de De la Reijweg zijn zonnecollectoren geplaatst die voor een aanzienlijke energiebesparing zorgen. Leerlingen kunnen via een scherm in de aula de opbrengsten van energie uit de zonnecollectoren volgen.

De Nassau beschikt over twee goed geoutilleerde gebouwen die volledig gerenoveerd zijn. Aan het bestaande gebouw aan de De la Reijweg is nieuwbouw gerealiseerd. Door de nieuwbouw en de renovatie van de bestaande delen van het gebouw is een uitnodigende, lichte werkomgeving gecreëerd met up-to-date technische voorzieningen. De voortreffelijk ingerichte gebouwen zorgen ervoor dat het werkklimaat voor zowel leerlingen als medewerkers sterk is verbeterd. De Nassau werkt aan het zo functioneel mogelijk inrichten van de gebouwen opdat leerlingen ook buiten de lessen een werkplek hebben. Zo zijn er in de brede gangen werkplekken gecreëerd om buiten de reguliere contactmomenten op school te kunnen werken. Deze werkplekken zijn uitgebreid om nog beter tegemoet te komen aan gepersonaliseerd onderwijs. Leerlingen kunnen ook onder toezicht op school optimaal werken. Daartoe zijn er extra toezichthouders ingezet. De Nassau begeleidt de leerlingen sinds twee jaar aanzienlijk intensiever dan voorheen. Mede als gevolg hiervan is het zittenblijven tot een minimum beperkt.

De Nassau beschikt over een zeer gebruiksvriendelijke ICT-omgeving voor zowel leerlingen als medewerkers en voldoet volledig aan de eisen voor een succesvolle verdere invoering van tablet ondersteund onderwijs. In 2016 werkten alle eerste en tweedeklassers tijdens de lessen met een tablet. Het gebruik van tablets in de klas wordt per schooljaar met een jaar laag uitgebreid. Zo werken alle leerlingen over vier jaar met een tablet in de klas. Het aantal digitale interactieve methodes is fors toegenomen door intensief overleg met de uitgevers en door intensieve training van onze docenten op het gebied van didactisch handelen met de tablet in de klas. Hierdoor kunnen de leerlingen meer op maat bediend worden zowel binnen als buiten de les.

www.denassau.nl

Als Daltonschool voor vwo, havo en mavo maakt Markenhage zich sterk voor de ontwikkeling van alle talenten van kinderen, met een nadruk op de culturele aspecten. 'Zelfstandig worden', 'vrijheid in gebondenheid', 'samenwerking', 'effectiviteit' en 'reflectie' vormen hierbij de leidraad.

Als cultuurprofielschool krijgen alle leerlingen in de eerste twee jaar vier uur per week les in Culturele Vorming. Dat biedt hen de kans om te ontdekken of zij aanleg en interesse hebben voor deze disciplines en het draagt bij aan de expressieve en creatieve ontplooiing.

Naast het reguliere onderwijs zijn er speciale cultuurklassen: de podium- en atelierklas. In de bovenbouw zijn er culturele reizen voor alle leerlingen. Buitenschool is er een 'Rock- en cultblock'-programma waarbij leerlingen extra lessen kunnen krijgen op het gebied van zang, instrument bespelen, fotografie, DJ-cursus, beeld en geluidstechniek, dans, Spaans, en dergelijke.

Markenhage heeft in 2016 een start gemaakt met realisatie van de campusvorming samen met het Michaël college (vrijeschoolonderwijs) en het Orion Lyceum (PLEION). Gestart is met het realiseren van nieuwbouw voor het Michaël college en het Orion Lyceum, extra lokalen en science lab voor Markenhage, het vergroten van de aula Markenhage, het realiseren van een theaterzaal, nieuwbouw van een sportruimte, een inhaalslag van achterstallig onderhoud en het actualiseren van de brandveiligheid. De campusvisie ligt ten grondslag aan het plan van eisen en biedt onderwijsfaciliteiten voor 1.550 leerlingen.

Boris Zeisser (www.nutrufied.com) heeft het ontwerp voor de campus gemaakt op basis van het motto 'eenheid en verscheidenheid'. Aannemer Breda Bouw is de opdracht gegund. De oplevering van de eerste fase van de (ver-)nieuwbouw is in december 2016 gerealiseerd.

www.markenhage.nl

Het Michaël college in Prinsenbeek (gemeente Breda) verzorgt voortgezet vrijeschoolonderwijs voor vwo, havo en mavo. De school staat open voor leerlingen van alle gezindten en achtergronden.

Het Michaël college is de enige aanbieder van voortgezet vrijeschoolonderwijs in de regio West-Brabant. Het is een kleinschalige maar groeiende onderwijsvoorziening; de school groeit naar verwachting binnen enkele jaren uit tot 350 leerlingen.

Het Michaël college is onderdeel van Scholengemeenschap Breda, unit Markenhage College. De huidige huisvesting in Prinsenbeek wordt gehuurd. In 2017 zal nieuwbouw opgeleverd worden op het terrein Markenhage aan de Emerweg in Breda. Daar vormt het Michaël College samen met het Markenhage College (Daltononderwijs) en het Orion Lyceum (Pleionschool) een campus voor vernieuwingsonderwijs.

www.michaelcollege.nl

Orion Lyceum 'Met elkaar jezelf en de wereld ontdekken'

Orion is een Pleion-school. Op Pleion-scholen wordt onderzoekend, gepersonaliseerd en reflectief geleerd binnen een sterk gedigitaliseerde leeromgeving. Op Orion krijgen leerlingen de ruimte om buiten de getreden paden een eigen leerroute te volgen en thematisch leren binnen een rijke context. Dát is onze definitie van excellentie. Het leren omgaan met de permanente verandering die onze wereld kenmerkt en het erkennen van en recht doen aan de uniciteit van iedere leerling is onze collectieve ambitie. Een team van docenten, experts en onderwijsondersteuners gaat voortdurend de zoektocht aan om recht te doen aan deze verschillen. Dat is onze passie.

Orion is een modern, kleinschalig lyceum waar de metafoor van de wereldreis wordt gebruikt om de leerweg van de kinderen te symboliseren. Het vertrekpunt is de ruimte, het wit, vervolgens worden alle windrichtingen verkend. Onze kernwaarden, die terug te vinden zijn in het logo, zijn richtinggevend voor onze wijze van werken, samenwerken en voor de onderwijskundige doelstellingen.

We beschouwen het als ons primaire doel om de leerlingen zodanig onderwijs te bieden dat zij zich ontwikkelen tot individuen die weten waar hun kwaliteiten liggen en vanuit dit besef uitgroeien tot kritische en participatieve wereldburgers. In de dagelijkse praktijk van het Orion onderwijs zijn de onderwijskundige visie en uitgangspunten te herkennen. Onze Orion visie draagt wezenlijk bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Met andere woorden: onze missie, onze slogan 'de wereld en jezelf ontdekken', onze onderwijskundige principes (Ontdekken, Ordenen, Ontwikkelen, Ontmoeten, Ontluiken) en de einddoelen die wij geformuleerd hebben voor de vorming van onze leerlingen zijn concreet terug vinden in onze school en in ons toekomstige gebouw. Wij hebben deze vertaald in uitvoerbare en herkenbare onderwijspraktijken die als zodanig ook onderzocht en beschreven worden. In ons kwaliteitsbeleid worden deze getoetst.

Het Orion Lyceum is een school voor HAVO en VWO die onderwijs ontwikkelt en aanbiedt op een eigentijdse wijze die zich onderscheidt van de meeste andere scholen.

Orion wil in een open verbinding staan met de buitenwereld en kijkt uit naar haar toetreding op de Campus bij Markenhage. Een Campus met drie onderscheidende onderwijskundige concepten die in de bovenbouw zullen samenwerken biedt een interessant en lonkend toekomstperspectief waarbij we er samen met Michael en Markenhage méér van gaan maken. Want daar gaat het om: de kwaliteit van een samenwerking waarmee we de wereld voor onze leerlingen en medewerkers nóg groter en rijker gaan maken. Architect Boris Zeisser (24H) heeft zijn proeve van bekwaamheid getoond door recht te doen aan de drie verschillende identiteiten van de scholen en tegelijkertijd gestalte te geven aan 'eenheid in verscheidenheid'. Eigentijdser kan het bijna niet.

www.orionlyceum.nl en www.pleion.nl

Wie graag over de grenzen heen kijkt of bijvoorbeeld denkt aan een studie of een carrière in het buitenland, is op zijn plaats op Mencia de Mendoza (Havo, Atheneum, Gymnasium, TTO). De school heeft een keur aan internationaal georiënteerde activiteiten. Zowel voor havo- als voor vwo-leerlingen is er tweetalig onderwijs, waarin ongeveer de helft van de lessen in het Engels gegeven wordt. De niet-TTO'ers kunnen op Mencia op alle niveaus Cambridge Engels volgen. Ook zijn er certificaten Frans (Delf) en Duits (Goethe) te halen.

Mencia de Mendoza Lyceum ziet het als zijn taak de leerlingen op te leiden voor een Havo-, Atheneum- of Gymnasiumdiploma en te vormen tot jongvolwassenen, die verantwoordelijk en zelfstandig kunnen gaan functioneren in de maatschappij. Mencia biedt daartoe onderwijs op inhoudelijk hoog niveau dat past bij de maatschappelijke ontwikkelingen en dat voorbereidt op de internationale samenleving.

Voortdurend werkt Mencia aan de verdere ontwikkeling van haar onderwijs en aan haar internationale profiel. Dat profiel heeft een belangrijke rol gespeeld in de formulering van het programma van eisen voor de geplande ver- en nieuwbouw. Een auditorium of collegezaal en extra theorie- en vaklokalen maken het gebruik van een breder arsenaal aan didactische werkvormen mogelijk. Het auditorium biedt bovendien ruimte aan de talrijke informatieavonden die Mencia organiseert voor de ouders. In de vernieuwde school kan overal gebruik gemaakt worden van (draadloze) internettoepassingen.

Het internationale profiel van Mencia wordt versterkt door haar intensieve samenwerking met de International School Breda (ISB), die sinds 2011 gehuisvest is in een gebouw op het terrein van Mencia. ISB en Mencia hebben besloten gezamenlijk op te trekken in de realisatie van geplande nieuw- en verbouw. Een internationale campus moet ruimte bieden aan beide scholen en uiting geven aan de groeiende praktische en inhoudelijke samenwerking tussen beide. Bovendien zal de campus een onmisbare bijdrage leveren aan het streven van de stad Breda om internationale bedrijvigheid te trekken en aan zich te binden.

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de bouwplannen, die vanaf juli 2017 zullen worden gerealiseerd.

www.mencia.nl

Verviersstraat
1.363 leerlingen

datum juni 2017
auteur Building Breda
pagina 16

Het Newmancollege huist in één gebouw in de Verviersstraat te Breda. Het is een actieve school voor mavo, havo, technasium (havo/vwo), atheneum en gymnasium. Leerlingen met talent voor bèta die behalve slim ook creatief zijn, kiezen voor het technasium. Mavoleerlingen volgen het uitdagende bèta-technisch programma Bèta Challenge. Aan alle leerlingen wordt het vak design & multimedia gegeven; bij uitstek het vak waarin fantasie en verbeeldingskracht worden ontplooid.

In september 2013 zijn het atrium en de nieuwe vleugel van het technasium en D&M onder grote publieke belangstelling geopend door astronaut Andre Kuipers. De nieuwe vormgeving contrasteert sterk met de stijl van de Bossche School van de oudbouw. Dank zij de vormgeving en door het materiaalgebruik heeft de nieuwbouw een futuristische uitstraling. Gedurende 2014 is het project afgerond.

De werkplaats van het technasium beschikt over een algemene werkruimte voor leerlingen met 110 werkplekken, een uitleenbalie, een verhoogde, af te sluiten, presentatieruimte, een verhoogde ruimte als denktank, een docentenwerkplek, een machinekamer inclusief lasersnijder en een mogelijkheid tot opslag van materialen. De zware machines zijn ondergebracht in een aparte werkplaats op de begane grond waar leerlingen uitsluitend onder begeleiding terecht kunnen.

Op de benedenverdieping van de nieuwbouw huist design en multimedia. De leerlingen hebben er grote werkruimten tot hun beschikking waar de computers voorzien zijn van alle benodigde ontwerpprogramma's. Er zijn klaslokalen, fotostudio's, geluidsstudio's en als blikvanger, een grote ruimte met een gigantisch green screen.

De hele nieuwbouw, inclusief het atrium, ademt rust en ruimte uit, ondanks dat er veel leerlingen tegelijk gebruik van maken. Nu de leerlingen vaak gebruik maken van de nieuwbouw, straalt ook de oudbouw meer rust uit.

De bestaande personeelskamer is in ruimte verdubbeld. Dat biedt de mogelijkheid om verschillende sferen in een ruimte op te nemen. Het personeel kan er werken aan computers, er staan werktafels, banken, fauteuils en verder hoge tafels en krukken die het mogelijk maken te genieten van het uitzicht op de grassportvelden en het blauwe kunstgrasveld. De 'helden' van onze personeelsleden kijken vanaf de wand de personeelskamer in; grote persoonlijkheden als Hella Haasse, de Beatles, Martin Luther King en Steve Jobs hopen door hun papieren aanwezigheid iedereen te inspireren tot mooie daden.

Tot slot, aan de zijkant van de school is er een mooie tuin waar het personeel, en leerlingen onder begeleiding, ontspannen kunnen verblijven/werken.

www.newmancollege.nl

Het Onze Lieve Vrouwelyceum is een school voor havo, atheneum en gymnasium. De onderwijsinhoud waar het OLV voor staat, laat zich in drie zinnen samenvatten:

- ontdekken van je talenten;
- leren in balans met je leven
- en vormen van jouw veelzijdigheid.

We bereiden onze leerlingen voor op een evenwichtig, zelfstandig en volwassen functioneren in het vervolgonderwijs en in de samenleving. De school ziet het als haar opdracht jonge mensen met een goed verstand te stimuleren het beste uit zichzelf te halen, intellectuele capaciteiten optimaal te benutten en talenten en interesses breed te onderzoeken en te ontplooiën. Het OLV staat voor een leef- en werkklimaat waarin alle leerlingen en medewerkers zich gekend voelen en zich veilig weten.

Naast de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen richt het OLV zich sterk op de ontwikkeling van vaardigheden die de leerlingen nodig hebben om hun leven lang te kunnen blijven leren. Sinds dit schooljaar biedt het OLV havoleerlingen de mogelijkheid om in de bovenbouw te kiezen voor het International Business College aan. Leerlingen van het vwo maken nadrukkelijk kennis met wetenschap door het creëren van een doorlopende onderzoekslus waarvoor we zijn aangesloten bij het landelijk netwerk Wetenschaps Oriëntatie Nederland (WON). Voor de meer getalenteerde leerling wordt vanaf het schooljaar 2017-2018 een gepersonaliseerd programma aangeboden.

Naast het ontwikkelen van kennis en (studie)vaardigheden bieden we leerlingen volop kansen om zich op breder terrein te vormen. Onder andere daarvoor hebben de activiteiten en projecten in onze OLV-weken en de bijzondere vakken van onze OLV-uren een prominente plaats in ons curriculum.

Het OLV is gevestigd aan de oever van de vijver van het Wilhelminapark in Breda. Op deze historische plek staat het in 2011 uitgebreide en eigentijds schoolgebouw dat prima uitgerust is voor het verzorgen van eigentijds onderwijs. De missie van het OLV is: "Onze Lieve Vrouwelyceum ... kweekvijver voor talent!"

www.olvbreda.nl

Graaf Engelbrecht is een sportieve, gezonde, veilige en maatschappelijk betrokken school.

In de eerste twee leerjaren biedt Graaf Engelbrecht (mavo, havo en atheneum) drie stromen aan: High School Sport, High School Media en High School Pionier. Op dinsdag- en donderdagmorgen krijgen de leerlingen les in hun eigen stroom. Voor de sporters betekent dit tweemaal in de week een extra training onder leiding van een professionele trainer in hun eigen favoriete sport om hun talent verder te ontwikkelen. De leerlingen die gekozen hebben voor High School Media gaan dan aan de slag met allerlei vormen van media. In de stroom High School Pionier werken leerlingen aan een onderzoek naar keuze. Naast High School Sport in leerjaar 1 en 2 kent Graaf Engelbrecht ook sportklassen met extra uren breedtesport. Lichamelijke opvoeding is een examenvak op alle afdelingen. Naast High School Sport en de sportklassen biedt Graaf Engelbrecht aangepaste onderwijsprogramma's en roosteraanpassingen voor topsporters. De school werkt samen met NAC Breda. Sinds schooljaar 2015-2016 worden alle jeugdspelers met mavo/havo/atheneum niveau op Graaf Engelbrecht geplaatst. De school hecht veel belang aan de maatschappelijke stage.

www.graafengelbrecht.nl

*Nassausingel 7
970 leerlingen*

datum juni 2017
auteur Building Breda
pagina 20

Het Stedelijk Gymnasium is een categoriaal gymnasium. Dat betekent dat er alleen gymnasium- onderwijs wordt gegeven.

Het Stedelijk Gymnasium kwalificeert voor tertiair, academisch onderwijs. Van de gymnasium-leerling wordt verwacht dat hij zijn capaciteiten, doorzettingsvermogen en interesse bij de activiteiten binnen en buiten de lessituatie inzet.

De school biedt zoveel mogelijk ruimte voor de ontwikkeling van de talenten van leerlingen. De doelstellingen hiervoor zijn vastgelegd in het Schoolplan 2013-2017. Het maatwerk vindt plaats buiten en binnen de reguliere lessen. Naast de reguliere lessen zijn er vakken als Cambridge Engels, DELF voor Frans, Goethe Duits, Spaans, Robotica, een ondernemersproject in samenwerking met Universiteit Nyenrode, maar ook een Honoursprogramma in samenwerking met de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium. Er wordt ook actief ingezet op deelname aan Olympiades en andere wedstrijden. De school is met ingang van het schooljaar 2013-2014 officieel door het Ministerie van OC en W erkend als Olympiadeschool, en de school neemt deel aan (Europese) debatten, diverse sportwedstrijden en culturele activiteiten. Het Stedelijk Gymnasium heeft een actief eigen schoolkoor, en een eigen schoolorkest.

Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw schoolplan voor de periode 2018 – 2022.

In augustus 2013 is het nieuwe gebouw aan de Nassausingel betrokken. Het gebouw biedt alle mogelijkheden om de bovenstaande activiteiten te realiseren. Zo geven de goed geoutilleerde bèta-faciliteiten de leerlingen de mogelijkheid om zich uitstekend voor te bereiden op de verschillende olympiades. Verder biedt de aula, ingericht als toneel- en muziekzaal, mede door zijn uitmuntende akoestiek de perfecte omgeving voor concerten en voorstellingen; hier maken niet alleen onze leerlingen, maar ook externe gezelschappen volop gebruik van. Daarnaast bevat het gebouw onder andere ook een collegezaal. Naast colleges worden er ook regelmatig lezingen in het kader van een Studium Generale gegeven. In de komende jaren zal het aantal leerlingen tot boven de 1.000 groeien. Daarmee wordt de maximum capaciteit van het gebouw overschreden. Gezien de beperkte capaciteit is het streven om het aantal leerlingen op termijn onder de 1.000 te houden.

www.gymnasiumbreda.nl

VMBO

De vmbo-scholen in Breda vallen onder het bevoegd gezag van twee schoolbesturen, te weten: Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken (SKVOB e.o.) en Stichting Regionaal Opleidings Centrum West-Brabant (ROC West-Brabant). Beide schoolbesturen hebben besloten samen te werken bij de vormgeving van de beroepskolom (BO-kolom) binnen het Voortgezet Onderwijs (VO).

Na de totstandkoming van het Masterplan Breda hebben de scholen voor VMBO en de Praktijkschool Breda een eigen profiel, een merkpaspoort, opgesteld. Eind 2009 is een nieuwe fase ingezet bij de doorontwikkeling van het VMBO waarbij een projectorganisatie is opgezet. Deze heeft tot doel realisatie van kwalitatief hoog VMBO-onderwijs, imagoverbetering door eenduidig optreden, een zo breed mogelijk aanbod en innovatief onderwijs. Ten slotte versterking van de verbinding met het MBO en realisatie van een zorgschil die garanties biedt voor een optimaal leerresultaat en die vroegtijdig schoolverlaten en/of ongekwalificeerde uitstroom voorkomt.

Medio oktober 2011 is het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) opgeleverd, waarin de schoolbesturen een gewenste onderwijssituatie voor het vmbo schetsen. Zij geven daarin aan tot welke herschikking van afdelingen ze willen komen om daarmee de leerlingen van de stad Breda en omgeving ook in de toekomst optimaal te kunnen bedienen. Dit RPO is inmiddels uitgevoerd waardoor drie vmbo scholen in Breda nu een breed aanbod hebben zodat nieuwe leerlingen voldoende keuze hebben.

Dat het Masterplan VMBO tot nu toe succesvol is, blijkt uit een toename van het aantal instromers vmbo vanaf 2012 en een gelijkmatige verdeling over de drie scholen. Door intensieve samenwerking tussen Rotonde en Christoffel / Kompas is de verwachting dat ook op deze scholen het leerlingenaanbod gelijkmatig verdeeld zal worden.

Wel is er zorg rond het afnemend aantal leerlingen bij Tessengerlandt en het groeiend aantal leerlingen bij Prinsentuin van Cooth waardoor de huisvestingssituatie uit balans kan raken. Het gedachtegoed dat ten grondslag ligt aan het Masterplan VMBO biedt zowel de kans als mogelijkheid om oplossingen hiervoor te bedenken.

In 2012 is de uitbreiding en de renovatie van De Rotonde aan het Groene Woud afgerond. Het project waarbij vrijwel alle gebouwdelen grondig zijn gerenoveerd heeft door de uitbreiding met lokalen, sportruimte en een keuken een geheel nieuw aanzicht gekregen. Het gebouw beantwoordt voor de komende jaren ruimschoots aan de eisen die gesteld worden aan schoolgebouwen maar komt ook vooral in hoge mate tegemoet aan de manier waarop De Rotonde het onderwijsprogramma wil realiseren in het gebouw.

In 2016 zijn verschillende kleed-, douche- en bergruimtes gerenoveerd. Het totaal te renoveren oppervlak bedroeg 89,2 m². Deze ruimtes zijn gerenoveerd vanuit het kader van planmatig (groot)onderhoud. De werkzaamheden bestonden uit vervanging van vloeren, tegelwerk, plafonds, binnendeuren, ventilatiesysteem, sanitaire voorzieningen en het aanleggen van De Melker sproeisysteem. De totale waarde van dit project bedroeg € 99.600 inclusief BTW.

www.derotondebreda.nl

TESSENDERLANDT
mavo | voorbereidend mbo

Van Riebeecklaan
681 leerlingen

Als gevolg van de toename van het aantal leerlingen in het domein zorg en welzijn in de onderbouw is in 2015 een extra vaklokaal gecreëerd bij Tessenderlandt. Het domein zorg en welzijn onderbouw is één van de pijlers onder de interne doorlopende leerlijn van Tessenderlandt.

In 2016 zijn in 5 theorielokalen (totaal oppervlak 450 m²) ventilatiesystemen aangebracht. In een viertal uitvoeringsfasen werd een decentraal ventilatiesysteem gerealiseerd voor alle theorielokalen. De totale waarde van dit project bedroeg € 110.300 inclusief BTW.

www.tessenderlandt.nl

 Christoffel
mavo en voorbereidend mbo met lwoo *Rijnesteinstraat*
316 leerlingen

 Christoffel
mavo en voorbereidend mbo met lwoo *Heuvelstraat*
75 leerlingen

Begin 2012 is door het bestuur aandacht gevraagd voor de huisvestingsproblemen van de vestigingen Christoffel en Kompas. Voor Christoffel geldt vooral dat de huidige locatie veel te klein is en nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden kent en voor Kompas geldt dat de huidige noodlokalen opgeheven moeten worden en het hoofdgebouw gedateerd en is. De voorkeur gaat uit naar samenvoeging van beide scholen in een gezamenlijke huisvesting.

In het huisvestingsprogramma van het ROC is een plan opgenomen dat beide scholen in het gebouw van het Vitalis College aan de Nieuwe Inslag gehuisvest worden. Omdat de plannen rondom deze locatie zijn uitgesteld, is er een onderzoek uitgevoerd naar de renovatie en uitbreiding van de huidige locatie van Christoffel aan de Rijnesteinstraat in Breda. De uitkomsten worden betrokken in de afweging van verschillende huisvestingsscenario's voor deze scholen.

In 2015 is door ROC West-Brabant gekozen voor de Nieuwe Inslag als definitieve locatie voor Christoffel en Kompas. De voordelen van de locatie Nieuwe Inslag ten opzichte van renovatie en uitbreiding van de huidige locatie van Christoffel aan de Rijnesteinstraat gaven de doorslag. Na verbouwing van de school (start in augustus 2018) zal de locatie door Christoffel en Kompas met ingang van schooljaar 2018-2019 in gebruik worden genomen.

www.christoffelbreda.nl en www.kompasbreda.nl

Prinsentuin van Cooth

Tuinzigtlaan
823 leerlingen

De opleidingen van Van Cooth zijn in 2012 ondergebracht bij Scala, Tessenderlandt en Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan. Binnen deze scholen zijn enkele verbouwingen uitgevoerd om de inhuizing van de verschillende afdelingen van Van Cooth mogelijk te maken. In 2013 bleek het nodig om vanwege de groei van het aantal leerlingen de locatie Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan uit te breiden met vier theorielokalen. Hiervoor moest onder meer een gedeelte van de overdekte fietsenstalling gedemonteerd en verplaatst worden.

In 2016 zijn in het oude gymzalencomplex de kleed-/douche-/bergruimtes gerenoveerd. Het totale oppervlakte bedroeg 85,5 m². Deze ruimtes zijn gerenoveerd vanuit het kader van planmatig (groot)onderhoud. De werkzaamheden bestonden uit vervanging van vloeren, tegelwerk, plafonds, binnendeuren, ventilatiesysteem, sanitaire voorzieningen en het aanleggen van De Melker sproei-systeem. De totale waarde van dit project bedroeg € 99.700 inclusief BTW.

Daarnaast is in 2016 een gedeelte van de kas verbouwd naar retail-praktijkruimte (totale oppervlakte: 336 m²). Deze ruimte is gerealiseerd in het kader van een gewijzigde vorm van praktijkonderwijs bovenbouw. De werkzaamheden bestonden uit de open kasconstructie voorzien van geïsoleerd sandwichpanelen daken, wanden, betonvloer, borstwering-elementen, vloerverwarming en elektrische installatie. De totale waarde van dit project bedroeg € 95.000 inclusief BTW.

www.prisma-vancooth.nl

Praktijkschool Breda

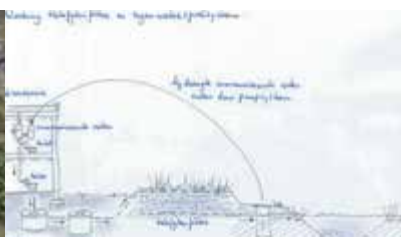
Frankenthalerstraat
326 leerlingen

Waar een kleine school groot in kan zijn. In het schooljaar 2014 realiseerde ROC West-Brabant aan de Frankenthalerstraat in Breda haar nieuwe Praktijkschool. Het was de ambitie van ROC West-Brabant om een duurzaam gebouw neer te zetten wat op het gebied van water uitstekend past bij de ambities van de gemeente met betrekking tot de stad klimaatbestendig te maken. In het gemeentelijk waterbeleid is vastgesteld dat bewustwording een belangrijk uitgangspunt is voor een duurzaam watersysteem.

De scholieren van Praktijkschool Breda spelen in de toekomst daarom een belangrijke rol bij de implementatie van het waterbeleid. Voor bezoekers is het mogelijk om de werking van de verschillende onderdelen in de nieuwe school te bekijken. Praktijkschool Breda biedt de gemeente hierbij een extra gelegenheid om zich te profileren als een klimaatbestendige stad.

www.praktijkschoolbreda.nl

Communicatie

Algemene Leden Vergadering

Binnen Building Breda heeft in het jaar 2016 viermaal een ALV plaatsgevonden. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere het jaarverslag 2015 (inclusief publicatiestukken), de begroting 2017 en alle door het bestuur genomen besluiten gedurende het lopende boekjaar 2016 besproken dan wel vastgesteld.

In de bijlagen is het investeringsscenario opgenomen op basis van voornoemde besluiten (bijlage 3).

Bestuur

In het jaar 2016 is het bestuur van Building Breda vijf keer bijeengekomen. Deze bijeenkomsten hadden veelal het karakter van besluitvorming, 'het kritisch volgen' van de activiteiten van de stuurgroep, het uitstippelen van het financiële beleid en zicht houden op het nakomen van de gemaakte afspraken c.q. doelen voortkomend uit het 'Strategisch Huisvestingsplan' en de andere gesloten overeenkomsten, waaronder het 'Treasury Statuut'.

Meer specifiek zijn diverse punten aan de orde gekomen, te weten de input vanuit de verschillende overlegorganen, ontwikkeling bestuur (invulling vertegenwoordiging), bestuurlijke en directie mutatie(s), plan-/profielontwikkeling, taakstellende budgetten en/of voortgang aangaande alle locaties/projecten, vaststelling jaarrekening 2015, vaststelling begroting 2017, financiële zaken (managementrapportage, liquiditeiten en financieringen), continueren samenwerking controlerend accountant, publieke verantwoording, contacten B.O.B., ontwikkelingen binnen het VMBO en het vormgeven van het project Building Breda 3.0.

Directeurenoverleg

Gedurende het jaar 2016 hebben er twee directeuren-overleggen plaatsgevonden waarop agendapunten vanuit Building Breda behandeld zijn. Thema's zoals aanmeldingen en de (eventuele) consequenties ten aanzien van de gebouwen, jaarrekening en -verslag 2015, begroting 2017 en Building Breda 3.0 zijn aan bod gekomen.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

In 2016 zijn de portefeuillehouders twee keer bijeengekomen. Onderwerpen welke tijdens deze constructieve bijeenkomsten aanbod zijn gekomen, waren onder andere het uitwisselen van (bouw)ervaringen, demarcatielijst, borging onderhoud, Building Breda 3.0., zonnepanelen en de portal.

Stuurgroep

Tweewekelijks is de werkorganisatie van Building Breda samengekomen voor het afhandelen van de actuele zaken en het uitstippelen van wegen die dienen te leiden tot nieuw beleid en behalen van de doelen. In elk van de bijeenkomsten is de voortgang van alle projecten aan de orde geweest om zo een verantwoorde voortgang te borgen.

Portal

Wederom werd in 2016 gebruik gemaakt van de portal (internetomgeving).

Projecten en activiteiten

In het jaarverslag 2016 is er voor gekozen om in het hoofdstuk 2 (per school) de stand van zaken betreffende het project weer te geven.

Projectgroepen

Zoals uit de projectorganisatie blijkt, wordt iedere projectgroep ingevuld met een vertegenwoordiger vanuit de schooldirectie, een projectleider en verschillende adviseurs. Ook in 2016 werd gebruik gemaakt van de navolgende adviesgebieden, te weten ARBO, grondmechanica, brandveiligheid, technische installaties, constructies, onderhoud en wet- en regelgeving.

Groot onderhoud

Sinds de oprichting van Building Breda wordt door Dyade Zuidwest-Nederland voor alle gebouwen, waarvoor Building Breda verantwoordelijk is, een 'Meer Jaren Onderhoud Plan (MJOP) gevolgd. Tevens wordt sinds die periode gebruik gemaakt van een onderhoudsprotocol met bijbehorende demarcatielijst. Op basis van deze documenten is ook in 2016 en onder begeleiding van Dyade een jaarplanning groot onderhoud per school opgesteld en uitgevoerd. Dit is tot tevredenheid van de betrokkenen gebeurd.

Daarnaast wordt steeds vaker samengewerkt op het gebied van klein onderhoudswerkzaamheden, welke voor rekening en risico van het desbetreffende schoolbestuur worden uitgevoerd.

Maatschappelijke partners

Building Breda heeft gedurende 2016 verschillende malen contact gehad met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners binnen de gemeente Breda. Naast de maandelijkse gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Breda zelf, was dit in 2016 vooral het Primair Onderwijs (BreedSaam) en het bestuur van de International School Breda.

Service Level Agreements

In 2010 is gestart met het opstellen en afsluiten van SLA's met verschillende leveranciers. Eind 2016 beschikte Building Breda over SLA's op het gebied van tijdelijke huisvesting, glasherstel, alarmopvolging, dak onderhoud en schilderwerkzaamheden.

Op basis van SLA's bieden leveranciers de scholen de zekerheid van dienstverlening en voordelen, zoals: directe ontzorging, snelheid, een kwalitatief goede uitvoering, korte communicatielijnen, minimaliseren overlast. Naast voornoemde voordelen bieden SLA's de coöperatie in haar totaliteit bijkomende (schaal)voordelen, zoals: transparantie, verzamelfacturen, kwaliteitscontroles door deskundige en onafhankelijke inspecteurs, gerubriceerde prijslijsten, kortingsstaffels en benchmarkrapport (managementinformatie).

Zonnecentrales

Building Breda heeft zich eind 2015/begin 2016 gebogen over de vraagstelling wel/niet akkoord te gaan met de gezamenlijke aanschaf van zonnepanelen en de daarbij behorende financiering. De eerste stap was de verkenning, en de uiteindelijke aanvragen (en toekenning), van zogenaamde SDE+ subsidies. De vervolgstap betrof het opstellen van een zogenaamde businesscase, welke de financiële haalbaarheid heeft aangetoond en financiering mogelijk heeft gemaakt.

Door een (voor)investering van circa twee miljoen euro maakt Building Breda het mede mogelijk om het Voortgezet Onderwijs in Breda tot 40% lagere stroomkosten te laten realiseren. Alle centrales samen zullen naar verwachting jaarlijks 1,3 megawatt produceren. Maar ook de reductie van circa 600.000 kilogram per jaar aan CO²-emissies is een presentatie om trots op te zijn.

Deze zonnecentrales zijn een eerst voorfase van verduurzaming van de vastgoedportfolio van Building Breda en een krachtig voorbeeld van welke voordelen de coöperatie haar leden kan opleveren.

De projecten van Building Breda zijn uitgevoerd conform de in het boekjaar 2016 van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Financiën

Voor wat betreft de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten dient te worden opgemerkt dat gedurende het boekjaar 2016 een verandering heeft plaatsgevonden in het overeengekomen financieringsarrangement van Building Breda. Er is een additionele financiering aangevraagd (en toegekend gekregen) ten behoeve van de realisatie van diverse zonnen centrales.

In bijlage 3 van dit jaarverslag is de meerjareninvesteringsbegroting opgenomen. Deze begroting is aangepast aan de ontwikkelingen ten aanzien van het 'Strategisch Huisvestingsplan'.

Voor de volledigheid is als bijlage 4 het gecontroleerde en goedgekeurde Financieel verslag 2016 opgenomen.

Balans per 31 december 2016 (na voorgestelde resultaatbestemming)

		31 december 2016	31 december 2015
		(€)	(€)
Vaste activa			
Materiële vaste activa		100.889.255	93.913.401
Vlottende activa			
Vorderingen	59.705	148.711	
Liquide middelen	<u>750.893</u>	<u>358.802</u>	
		<u>810.598</u>	<u>507.513</u>
		101.699.853	94.420.914
		31 december 2016	31 december 2015
		(€)	(€)
Eigen vermogen			
Herwaarderingsreserve	33.721.647	33.721.647	
Overige reserves	<u>20.469.840</u>	<u>19.250.351</u>	
		54.191.487	52.971.998
Langlopende schulden		36.800.001	35.000.000
Kortlopende schulden		<u>10.708.365</u>	<u>6.448.916</u>
		101.699.853	94.420.914

Staat van baten en lasten over 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016

	Begroting 2016 (€)	Realisatie 2016 (€)
Baten		
Subsidie gemeente	3.880.924	3.880.924
Bijdrage scholen	633.352	633.352
Bijdrage bouwwerkzaamheden	-	636.540
Rentebaten	1.000	1.399
Overige inkomsten	91.562	124.619
Totaal baten	4.606.838	5.276.834
Lasten		
Afschrijvingen	1.106.853	1.114.933
Rentelasten	1.781.100	1.642.608
Onderhoud	569.489	489.807
OZB en waterschapslasten	310.760	314.944
Verzekeringen	85.550	82.654
Huren	235.318	225.729
ICT infrastructuur	1.000	1.522
Directie en secretariaat	121.891	112.714
Advieskosten	10.000	9.734
Overige kosten	286.000	60.549
Totaal lasten	4.507.961	4.055.194
Exploitatieresultaat	98.877	1.221.640
Vennootschapsbelasting	2.169	2.153
Resultaat na belastingen	96.708	1.219.487

Toelichting afwijkingen begroting versus realisatie

Baten

Subsidie gemeente Breda

De subsidie is conform de begroting.

Bijdrage scholen

De bijdrage van de scholen is conform de begroting.

Bijdrage bouwwerkzaamheden

Er zijn ook bijdragen voor de realisatie van bouwwerken ontvangen. Overall kan worden gesteld dat Building Breda naast de jaarlijks te ontvangen 'bijdrage groot onderhoud', welke in 2016 conform de begroting was, ook (incidenteel) bijdragen van (individuele) schoolbesturen met betrekking tot onderhanden projecten, dan wel onderhoudsactiviteiten, ontvangt. Meer specifiek: in het boekjaar 2015 is gestart met de campusontwikkeling 'International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum'. Voor dit project ontvangt Building Breda van de Stichting tot bevordering van Internationaal Onderwijs in Zuid-West Nederland eenmalig € 4.000.000 en van BreedSaam, Coöperatie Huisvesting Primair en Speciaal Onderwijs Breda U.A. € 1.722.902. Het moment van de daadwerkelijke ontvangst van de betreffende middelen is afhankelijk van de projectvoortgang (declaratiebasis). In 2016 is (afgerond) € 636.540 gedeclareerd.

Rentebaten

De rentebaten over 2016 zijn licht hoger dan hetgeen begroot.

Overige inkomsten

De positieve afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan door meer gebruik van de gymzaal bij Graaf Engelbrecht door derden en retributies. Tezamen voor € 25.000 meer ten opzichte van 2015. Daarnaast zijn er meer schade uitkeringen ontvangen, te weten circa € 10.000 meer ten opzichte van 2016. Hier staan wel lasten tegenover.

Lasten

Afschrijvingen

De begroting 2016 voorzag niet in de realisatie (en het afschrijven hierop) van zonnecentrales. Dit is uiteindelijk voor 3 projecten in 2016 het geval gebleken. Van daar de afwijking. Overigens zijn in 2016 ook de eerste baten vanuit SDE+ subsidie (subsidie behorende bij opgewekte zonnestroom) door Building Breda ontvangen.

Rentelasten

Ondanks het aanwenden van kasgeld (2de tranche financiering) en de nieuwe financiering voor de realisatie van zonnecentrales zijn de rentelasten lager uitgevallen dan begroot. Dit hangt samen met de relatief lage rentestanden in 2016 en gedegen cashmanagement.

Onderhoud

Eenzijds zijn de sub posten 'glasschades' en 'alarm' lager uitgevallen dan vooraf begroot en anderzijds heeft gedegen grootonderhoudsmanagement geleid tot onderhoudsuitgaven conform hetgeen was begroot.

OZB en waterschapslasten

Deze lasten zijn in 2016 hoger uitgevallen dan in de begroting voorzien, daar de waarden van de gebouwen aanzienlijk hoger is gewaardeerd, wat mede samenhangt met het opleveren van verschillende projecten.

Verzekeringen

In 2014 heeft Building Breda haar verzekeringsarrangement (polissen die in 2014 afliepen) opnieuw in de markt gezet. Dit heeft al in 2014 een premievoordeel opgeleverd. Dit effect is ook in 2016 zichtbaar.

Huren

Deze post bestaat uit de subposten 'huur gebouwen' en 'vergoeding sportvoorziening'. Het samenvoegen van het Michaël College en Orion Lyceum op de Campus Markenhage heeft er voor gezorgd dat in de loop van 2016 geen externe panden meer gehuurd werden. Overigens zijn de panden wel later verlaten (door vertraging bouwproject) dan in de thans geldende businesscase was voorzien. Het effect zal in haar volle omvang zichtbaar worden in de begroting 2017 en de nieuwe businesscase.

ICT infrastructuur

In 2015 is de infrastructuur veranderd waardoor de structurele kosten aanzienlijk zijn afgenomen. Dit effect is voor het eerst merkbaar in 2016. Overigens zijn er iets meer kosten, daar ook de verouderde website meer kosten met zich meebrengt. Deze infrastructuur staat op de agenda voor 2017.

Directie en secretariaat

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden te melden. Eén en ander is binnen de begroting gebleven.

Advieskosten

De advieskosten zijn lager uitgevallen, dan begroot. Er is nagenoeg geen beroep gedaan op adviseurs, behalve advies ten aanzien van het onderwerp: treasury.

Overige kosten

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden te melden. Eén en ander is binnen de begroting gebleven.

Afgedragen subsidie aan ROC West-Brabant

In 2016 is door Building Breda (afgerond) € 1.116.578 van de verkregen subsidie van de gemeente Breda afgedragen aan het ROC West-Brabant ten behoeve van de huisvesting van de leerlingen in de BO-kolom. In bijlage 5 is hiervan de verantwoording opgenomen.

Kerncijfers

Voor Building Breda en haar financiers zijn solvabiliteit, Debt Service Coverage Ratio (DSCR) en Loan to Value (LtV) belangrijke ratio's. In tabel 5.1 zijn de ratio's voor wat betreft het boekjaar 2016 weergegeven. Deze ratio's zijn afgezet tegen de voor Building Breda geldende normering.

	2016	Minimum (Solv./DSCR) Maximum (LtV)	Tijdelijk acceptabel	Gewenst
Solvabiliteit (Totaal Eigen Vermogen/Balanstotaal)	53,3%	20%	20-25%	>25%
DSCR (EBITDA/(betaalde rente+aflossingen))	2,33	1,0	1,0-1,2	>1,2
LtV (1) (Vreemd Vermogen/Vastgoed)	36,6%	80%	75-80%	<75%
LtV (2) ¹ (Vreemd Vermogen incl. kasgeld/Vastgoed)	46,0%	80%	75-80%	<75%

Tabel 5.1 Kerncijfers 2016, Building Breda (2017)

¹ De tweede LtV is berekend, omdat in het contract met de BNG voor wat betreft de kasgeldlening geen vastgoed als zekerheid is opgenomen. Echter op het consolidatiemoment moet dat dan wel gaan gebeuren hetgeen een sprong veroorzaakt in de LtV. De kasgeldlening is te beschouwen als een verkapte bouwfinanciering. Het is de verwachting dat in 2017 de kasgeldpositie zal gaan oplopen. Door in de tweede LtV berekening het kasgeld mee te nemen ontstaat er een rustiger beeld qua groei.

Colofon

Building Breda
Mozartlaan 35
4837 EH Breda
T (06) 50 58 94 25
E info@buildingbreda.nl
Uitgave: Building Breda, juni 2017

© 2017 Building Breda. Alle rechten voorbehouden. Verspreiden en openbaar gebruik is toegestaan, mits met een correcte bronvermelding.

Kijk voor meer informatie op www.buildingbreda.nl

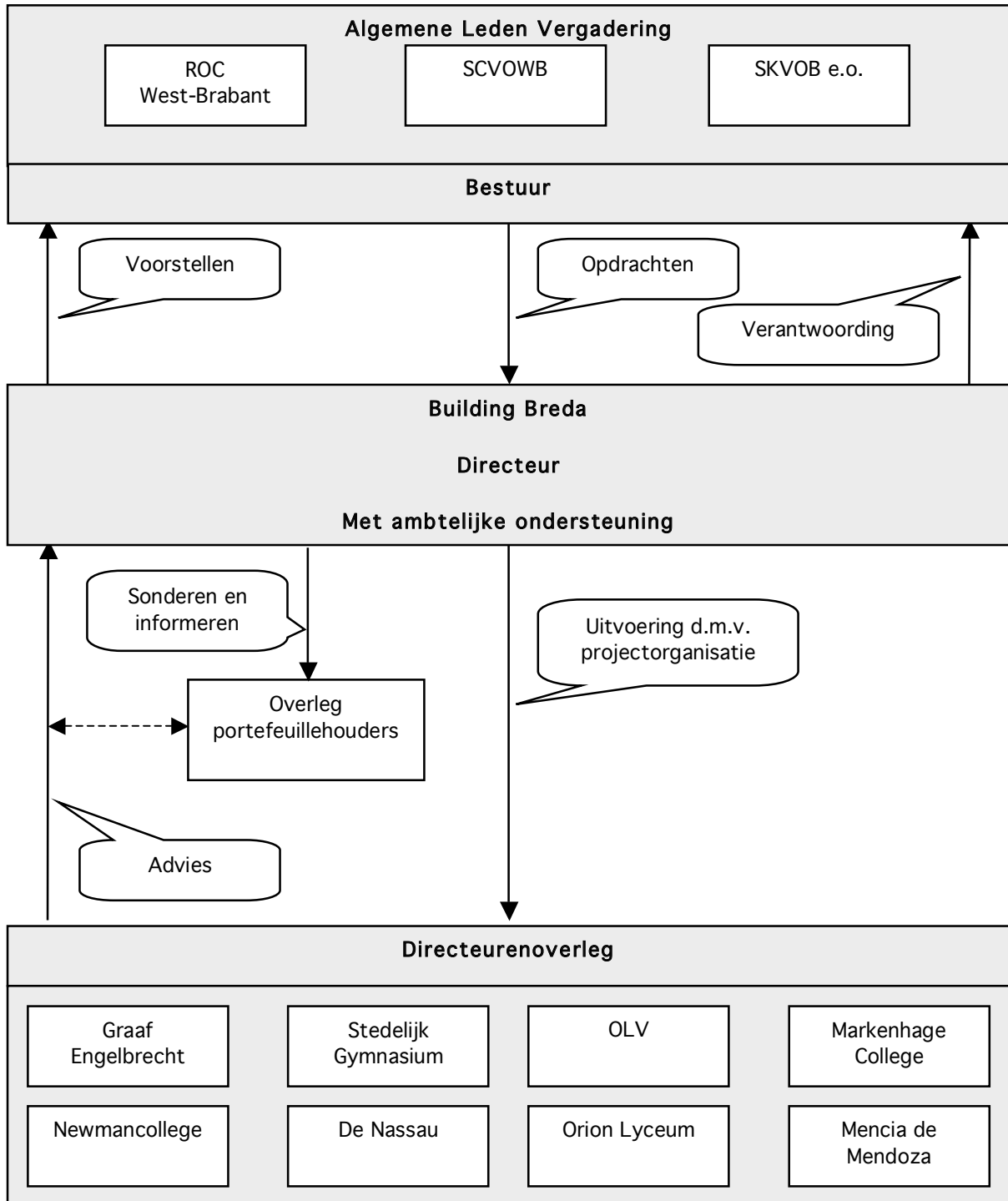
BIJLAGEN

datum juni 2017
auteur Building Breda
pagina 34

BIJLAGE 1

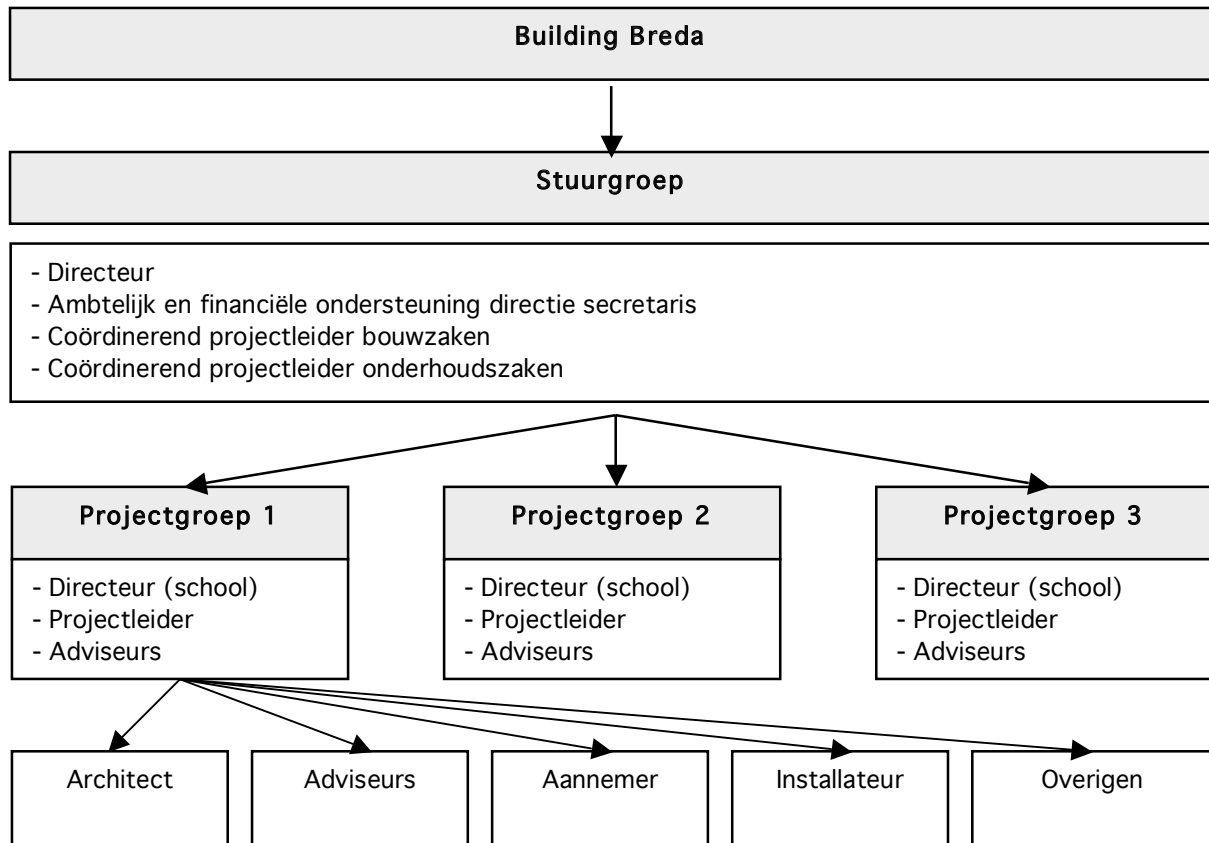
Bijlage 1 Algemeen (functioneel) organogram

BIJLAGE 2

Bijlage 2 Organogram projectorganisatie

Toelichting bij organogram projectorganisatie Building Breda

Met coördinerend projectleider bouwzaken wordt de door Building Breda geselecteerde bouwmanager bedoeld. Op dit moment is hiervoor de heer J. Kromwijk van AVANT-bouwpartners aangezocht. Voor wat betreft de coördinerend projectleider onderhoudszaken dient te worden opgemerkt dat deze functie momenteel door de heer G. Bosters van Dyade wordt ingevuld.

Per project wordt door Building Breda een projectleider aangezocht. Dit gebeurt in overleg met de betrokken partijen.

Onder adviseurs binnen een projectgroep worden die mensen bedoeld die de directeur en projectleider denken nodig te hebben. Dit kunnen in veel gevallen medewerkers van de school zijn.

Onder de andere adviseurs worden medewerkers van bedrijven verstaan die technische ondersteuning bieden voor bepaalde bouwtechnische onderdelen en overige inrichtingsvragen.

BIJLAGE 3

Bijlage 3 Meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017

Locatie	totaal t/m 2013	totaal 2014	totaal 2015	totaal 2016	totaal 2017	totaal per locatie cf. bestuursbesluit
Markenhage College						
(incl. Michäel en Orion Lyceum*)	€ 291.563	€ 708.914	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	€ 8.503.838
voorbereidingsfase		€ 43.764	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 285.600	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 143.550	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 236.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	
Newman college	€ 6.828.192	€ 52.000	€ -	€ -	€ -	€ 6.880.192
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 52.000	€ -	€ -	€ -	
Mencia de Mendoza	€ 541.685	€ -	€ 473.100	€ 3.355.000	€ 2.132.639	€ 6.502.424
voorbereidingsfase		€ -	€ 35.600	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ 235.000	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ 84.000	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ 118.500	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ 3.355.000	€ 2.132.639	
De Nassau, De la Reijweg	€ 7.126.642	€ 639.187	€ -	€ -	€ -	€ 7.765.829
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 639.187	€ -	€ -	€ -	
De Nassau, Paul Krügerlaan	€ 1.184.581	€ 1.546.028	€ -	€ -	€ -	€ 2.730.609
voorbereidingsfase		€ 19.000	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 60.000	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 15.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 62.600	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.389.428	€ -	€ -	€ -	
Onze Lieve Vrouwe lyceum	€ 1.945.803	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.945.803
Graaf Engelbrecht	€ 2.577.896	€ 1.995.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	€ 6.372.880
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 80.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 75.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.840.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	
Stedelijk Gymnasium	€ 9.837.090	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 9.837.090
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal	€ 30.333.452	€ 4.941.129	€ 7.013.084	€ 6.118.361	€ 2.132.639	€ 50.538.665

datum juni 2017
auteur Building Breda
pagina 40

BIJLAGE 4

Financieel verslag 2016

Building Breda

Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda en omstreken in coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.)

Breda

Inhoud

Algemeen	3
Jaarrekening	4
Balans per 31 december 2016	5
Staat van baten lasten 2016	6
Kasstroomoverzicht 2016	7
Toelichting op de staat van baten en lasten	8
Overige gegevens	17
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	18
Gebeurtenissen na balansdatum	18
Controleverklaring	19

Algemeen

Breda, juni 2017

Met deze jaarrekening wordt uitvoering gegeven aan artikel 17 en 18 van de akte van oprichting d.d. 11 december 2008 van onze vereniging.

Bovengenoemde artikelen hebben betrekking op "Jaarrekening; boekjaar, rekening en verantwoording".

Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur zich, conform artikel 12 lid 4, laten bijstaan door een registeraccountant en PricewaterhouseCoopers Accountants N.V..

De bestuurders:

Dhr. A.C.J. Flink (voorzitter)

Mevr. Y.H.M.P. Leenen

Dhr. A. Kastelein

Dhr. G.H.J.M. Olthof

Dhr. R. Speetjens

Dhr. J.C.M. Teunissen

Building Breda
Mozartlaan 35
Breda
KvK nummer: 20146924

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016
(na voorgestelde resultaatbestemming)

<u>ACTIVA</u>	Ref.	31-12-2016		31-12-2015	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	4		100.889.255		93.913.401
Vlottende activa					
Vorderingen	5	59.705		148.711	
Liquide middelen	6	750.893		358.802	
			810.598		507.513
			<u>101.699.853</u>		<u>94.420.914</u>
 <u>PASSIVA</u>					
Eigen vermogen					
Herwaarderingsreserve	7	33.721.647		33.721.647	
Overige reserves		20.469.840		19.250.351	
			54.191.487		52.971.998
Langlopende schulden	8		36.800.001		35.000.000
Kortlopende schulden	9		10.708.365		6.448.916
			<u>101.699.853</u>		<u>94.420.914</u>

Staat van baten en lasten over 2016

		2016	Budget 2016	2015
	Ref. €	€	€	€
Netto-omzet	11	5.275.436	4.605.838	4.932.741
Baten				
Overige bedrijfskosten	12	<u>(2.412.585)</u>	<u>(2.726.861)</u>	<u>(2.022.862)</u>
Som der bedrijfslasten		<u>(2.412.585)</u>	<u>(2.726.861)</u>	<u>(2.022.862)</u>
Exploitatieresultaat		2.862.851	1.878.977	2.909.879
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	13			
Rentelasten en soortgelijke kosten	13			
Som der financiële baten en lasten	13	<u>(1.641.209)</u>	<u>(1.780.100)</u>	<u>(1.635.290)</u>
Resultaat voor belastingen		<u>1.221.642</u>	<u>98.877</u>	<u>1.274.589</u>
Vennootschapsbelasting		<u>(2.153)</u>	<u>(2.169)</u>	<u>(2.168)</u>
Resultaat na belasting		<u>1.219.489</u>	<u>96.708</u>	<u>1.272.421</u>

KASSTROOMOVERZICHT 2016
 (opgemaakt conform de indirecte methode)

	Ref.	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat uit gewone bedrijfs-uitoefening vóór belastingen			2.862.852
Afschrijvingen			1.114.933
Verandering in werkkapitaal:			
Vorderingen	5	89.006	
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	9	4.259.449	
		<hr/>	<hr/> 4.348.455
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			8.326.240
Ontvangen interest	13	1.399	
Betaalde interest	13	(1.642.608)	
Vennootschapsbelasting		(2.153)	
			<hr/> (1.643.362)
Kasstroom uit operationele activiteiten			6.682.878
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Investerings materiële vaste activa	4	<u>(8.090.783)</u>	
Kasstroom uit investerings-activiteiten			(8.090.783)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Langlopende schulden	8	<u>1.800.001</u>	
Kasstroom uit financierings-activiteiten			<u>1.800.001</u>
Nettokasstroom			<u><u>392.091</u></u>
div. afrondingsverschillen (-5)			

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

Stand per 1 januari 2016	358.802
Mutatie boekjaar	<u>392.091</u>
Stand per 31 december 2016	<u><u>750.893</u></u>

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1 *Algemeen*

1.1 *Activiteiten*

De vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda en omstreken in coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.), genoemd Building Breda, is een bij akte per 11 december 2008 opgerichte coöperatieve vereniging. De activiteiten van Building Breda bestaan voornamelijk uit het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs.

Per 27 januari 2009 is de doordecentralisatie met de gemeente Breda geëffectueerd, waarbij het eigendom van gronden en gebouwen is overgegaan naar Building Breda.

1.2 *Schattingen*

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Building Breda zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Grondslagen van waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

Op basis van artikel 2:360 BW is titel 9 van BW niet van toepassing op Building Breda. De jaarrekening is derhalve opgesteld op basis van door de coöperatie gekozen en omschreven grondslagen. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

De eerste waardering van de terreinen en gebouwen heeft plaatsgevonden op 27 januari 2009 tegen de WOZ-waarden 2007.

2.4 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

2.5 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door Building Breda wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

3. Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

3.1 *Algemeen*

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.
De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.2 *Opbrengstverantwoording*

Opbrengsten uit de levering van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 *Kosten*

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

3.4 *Financiële baten en lasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

4. Materiele vaste activa

	Terreinen	Zonnepanelen	Project zonnepanelen in uitvoering	Gebouwen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Waarde per 01-01-2016						
Verrijingsprijs	33.883.650	-	-	34.576.207	26.766.768	95.226.625
Cumulatieve afschrijvingen				1.313.223		1.313.223
Boekwaarden	33.883.650	-	-	33.262.984	26.766.768	93.913.402
Mutaties 2016						
Herrubricering	-	-	(479.026)		(23.945.353)	(24.424.389)
Investerings	-	479.026	482.109	23.945.363	7.608.674	32.515.172
Afschrijvingen	-	4.641		1.110.292		(1.114.933)
Boekwaarden	-	474.385	3.083	22.835.071	(16.336.689)	6.975.850
Waarde per 31-12-2016						
Verrijingsprijs	33.883.650	479.026	3.083	58.521.570	10.430.079	103.317.408
Cumulatieve afschrijvingen	-	4.641	-	2.423.515	-	2.428.156
Boekwaarden	33.883.650	474.385	3.083	56.098.055	10.430.079	100.889.252

Per 27 januari 2009 is het eigendom van gronden en gebouwen overgegaan naar Building Breda. Deze gronden en panden zijn gewaardeerd tegen de WOZ-waarden 2007. Binnen deze categorie is grond opgenomen voor het bedrag van € 32.714.000. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal vierkante meters maal een tarief van € 300,00. In 2009 zijn gronden aangekocht voor € 1.169.650. Het resterende bedrag van € 14.109.900 betreft de restwaarde van de gebouwen waarop niet wordt afgeschreven. De investeringen zullen na ingebruikname worden afgeschreven.

Afschrijvingspercentages materiele vaste activa

Terreinen	0%	
Gebouwen	2,5%	
Zonnepanelen	6,67%	
Verrijingsprijs gebouwen	24.797.435	
Restwaarde	14.109.900	0%
Verrijingsprijs-restwaarde	10.687.355	2,5%

Building Breda heeft, door middel van een hypotheekakte, aan zowel de gemeente Breda als N.V. Bank Nederlandse Gemeente het recht van eerste hypotheek en een pandrecht, gelijk in rang, verstrekt op het onderpand tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen. Daarnaast is het Building Breda niet toegestaan (tenzij uitdrukkelijk toegestaan) het onderpand te verkopen, overeenkomen te verkopen of anderszins te beschikken over het onderpand en niet het onderpand te bezwaren met een bezwaring of toestaan dat het blijft bestaan, anders dan de hypotheek toestaat.

VLOTTENDE ACTIVA

5. vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Handelsdebiteuren	45.478	118.047
Overige vorderingen	13.250	30.664
Overlopende activa	<u>977</u>	<u>-</u>
	<u>59.705</u>	<u>148.711</u>

Alle vorderingen hebben een verwachte resterende looptijd korter dan 1 jaar.

6. liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
	750.893	358.802

Dit betreft kas- en banksaldi, welk direct opreisbaar zijn. De kredietfaciliteit (kasgeld) vanuit de bank ad. 17,5 miljoen euro zal in de periode 2017-2018 verlaagd worden naar 14,75 miljoen euro (leningen; lineair aflossend).

7. eigen vermogen

Overige reserves

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Stand begin boekjaar	19.250.351	17.977.930
Resultaat over het boekjaar	<u>1.219.489</u>	<u>1.272.421</u>
Stand einde boekjaar	<u>20.469.840</u>	<u>19.250.351</u>

herwaarderingsreserve

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Stand begin boekjaar	33.721.647	33.721.647
Dotatie / onttrekking	-	-
Stand einde boekjaar	<u>33.721.647</u>	<u>33.721.647</u>

Voorstel winstverdeling

Voorgesteld wordt het resultaat over 2016 ad € 1.219.489,- positief toe te voegen aan de overige reserves van de coöperatie. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

8. langlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Stand begin boekjaar (lening 1 tm 4)	35.000.000	35.000.000
Aangegane lening (nr 5) 01-07-2016	2.000.000	-
Aflossing	66.666	-
Stand per 31 december 2016	1.933.334	-
Aflossingsverplichting komend boekjaar	133.333	-
Langlopend deel per 31 december 2016	1.800.001	-
Totaalstand 31 december 2016	36.800.001	35.000.000

In 2015 is met de BNG overeengekomen om de leningen 2 tm 4, met een hoofdsom van € 25.000.000, (deels) te herfinancieren (lening 10 tm 12) met een waarde van € 23.000.000.

Jaar	Bedrag €	Rente	Looptijd	Soort lening
2009 (40.104149) *1	10.000.000	5,08%	30 jaar	Aflossingsvrij
2010 (40.104703) *2	7.000.000	4,35%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2011 (40.104704) *3	8.000.000	4,52%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2011 (40.106635) *4	10.000.000	4,32%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2016 (40.110506) *5	2.000.000	1,22%	25 jaar	Lineair aflossend
2017 (40.108626) *6	2.000.000	4,64%	25 jaar	Lineair aflossend
2018 (40.108627) *7	9.350.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2018 (40.108628) *8	2.125.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2018 (40.108629) *9	1.275.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2020 (40.110157) *10	5.000.000	2,64%	25 jaar	Lineair aflossend***
2021 (40.110158) *11	8.000.000	2,68%	25 jaar	Lineair aflossend***
2021 (40.110159) *12	10.000.000	2,72%	25 jaar	Lineair aflossend***
	74.750.000			

* Deze leningen worden in het tijdvak 2020/2021 afgelost en (deels) overgesloten, zie ***.

** Deze leningen vervangen het huidige kasgeld en moeten nog gestort worden.

*** Deze lening komt (deels) in de plaats van lening* en moet nog gestort worden.

9. kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Kasgeldovereenkomst	9.500.000	5.500.000
Aflossingsverplichting leningnummer 40.110506	133.333	-
Crediteuren	1.039.777	731.599
Overige schulden en overlopende passiva	-	215.149
Overlopende passiva	35.255	-
Vennootschapsbelasting	-	2.168
Stand einde boekjaar	10.708.365	6.448.916

Alle kortlopende schulden hebben een verwachte resterende looptijd van korter dan 1 jaar.
 Het rentepercentage voor wat betreft de kasgeldovereenkomst bedraagt per 19-12-2016 0,22900% (1 maands Euribor inclusief 0,6% opslag).

10. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Zekerheden

Als zekerheid voor de afgesloten langlopende leningen gelden de bankhypotheek van € 35.000.000 vermeerderd met een opslag voor rente, boete en kosten van 40% van de hoofdsom en de compensatieverplichting Gemeente Breda tot maximaal de boekwaarde van de Registergoederen van voormelde hypotheek.

Conform het in september 2013 overeengekomen Addendum Overeenkomst Doordecentralisatie Huisvesting Voortgezet Onderwijs Breda staat de Gemeente Breda toe dat Building Breda bij externe financiers tot een maximumbedrag van EUR 52,5 miljoen, te vermeerderen met de afwikkelingskosten, aan uitstaande schulden mag aangaan.

Belastingen

Voor de belastingjaren 2015 tot en met 2020 (waarna de overeenkomst steeds voor een periode van 5 jaar stilzwijgend kan worden verlengd) is een vaststellingsovereenkomst overeengekomen op basis van een vaste zakelijke vergoeding (ad. 10.842,50 euro te weten 5% van 216.850 euro) conform de zogenaamde cost plus methode. Deze vergoeding vormt de belastbare winst en het belastbare bedrag over het betreffende belastingjaar.

Overige verplichtingen

Aannemingsovereenkomst december 2015
Nieuwbouw Campus Markenhage met Breda Bouw BV voor € 7.381.000,00.
Hiervan dient nog voldaan te worden in 2017 € 592.962,-

11. netto omzet

	2016	budget 2016	2015
	€	€	€
Subsidieopbrengsten van Gemeente	3.880.924	3.880.924	3.795.930
Bijdragen van scholen	633.352	633.352	618.460
Bijdrage bouwwerkzaamheden	636.540	-	437.014
Overige baten	124.620	91.562	81.337
	<u>5.275.436</u>	<u>4.605.838</u>	<u>4.932.741</u>

12. overige bedrijfskosten

	2016	budget 2016	2015
	€	€	€
Afschrijvingen	1.114.933	1.106.853	511.658
Onderhoudskosten	489.807	569.489	432.731
Belastingen:	314.944	310.760	318.764
- OZB € 271.625			
- Waterschapslasten € 43.319			
Verzekeringen	82.654	85.550	88.818
Huurkosten	225.729	235.318	491.396
ICT	1.522	1.000	9.103
Beheerskosten	182.996	417.891	170.392
	<u>2.412.585</u>	<u>2.726.861</u>	<u>2.022.862</u>

13. financiële baten en lasten

	2016	budget 2016	2015
<u>Baten</u>	€	€	€
Rente deposito's	1.399	1.000	3.834
Overige renten	-	-	-
	<u>1.399</u>	<u>1.000</u>	<u>3.834</u>
<u>Lasten</u>			
Rentelasten hypotheek	1.642.608	1.781.100	1.639.124
	<u>1.642.608</u>	<u>1.781.100</u>	<u>1.639.124</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>1.641.209</u>	<u>1.780.100</u>	<u>1.635.290</u>

Overige informatie

14. werknemers

Gedurende het boekjaar had de vereniging geen werknemers in dienst.

Breda, juni 2017

De directie

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Het resultaat van de onderwijshuisvestingscoöperatie wordt elk jaar door de algemene ledenvergadering vastgesteld.

De algemene ledenvergadering bepaalt de bestemming van het positieve resultaat. Het bestuur maakt primair voor de bestemming van het positieve resultaat een plan op hoe dit resultaat wordt aangewend ten behoeve van de onderwijshuisvesting van de leden. Het positieve resultaat komt secundair ten goede aan de reserves van de onderwijshuisvestingscoöperatie. Tertiair kan het positieve resultaat direct ten goede komen aan de leden van de onderwijshuisvestingscoöperatie.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel is de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 opgesteld in overeenstemming met de door de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk twee van de toelichting van de jaarrekening.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda te Breda ('de vereniging') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het stelsel dat door de vereniging is gekozen en beschreven in hoofdstuk twee van de toelichting van de jaarrekening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0405155

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponseed bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk twee van de toelichting van de jaarrekening; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 28 juni 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel is getekend door drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening opgesteld is op basis van de door de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk twee van de toelichting van de jaarrekening.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

datum juni 2017
auteur Building Breda
pagina 64

BIJLAGE 5

Bijlage 5 Verantwoording investeringen 2016 ROC West-Brabant

Investerings 2016	Locatie	gerealiseerd
Renovatie sanitaire ruimten gymzaal	Tuinzigtlaan 9	99.700
Verbouwing kas t.b.v. retail praktijkruimte	Tuinzigtlaan 9	95.000
Renovatie sanitaire ruimten gymzaal	Groene Woud	99.600
Aanbrengen ventilatiesysteem (fase 1)	Van Riebeecklaan	110.300
Totaal huisvestingsinvesteringen		404.600
Exploitatielasten 2016		
afschrijving gebouwen	zie apart werkblad	690.440
groot onderhoud	zie apart werkblad	303.048
overige huisvestingslasten (w.o. OZB, verzekeringen,)	zie apart werkblad	197.521
Totale lasten		1.191.009
Exploitatie baten 2016		
Huisvestingsvergoeding (2699 leerlingen x €413,70)		1.116.578
Huisvestingvergoeding Michaël College		118.318
Bijdrage onderhoud		83.550
Totale baten		1.234.896
Saldo baten en lasten 2016		43.887
De exploitatielasten hebben betrekking op de volgende gebouwen:		
Van Riebeecklaan		
Rijnesteinstraat		
Heuvelstraat		
Groene Woud		
Tuinzigtlaan		
Vijverstraat		
Baronielaan		
Franke thalerstraat		

Huisvestingslasten 2016					
Locatie	School	Afschrijving	Onderhoud	Overige	Totaal
				Huisvest.lasten	
Van Riebeecklaan	Tessengerlandt	87.589	128.380	61.418	277.387
Rijnesteinstraat	Christoffel	44.833	32.487	10.606	87.926
Heuvelstraat	Kompas	5.068	3.104	2.486	10.658
Groene Woud	De Rotonde	170.244	31.043	38.439	239.726
Tuinzigtlaan (PvC =30%)	Prinsentuin van Cooth	111.075	32.454	22.312	165.841
Vijversstraat	Michaël College	68.599	11.201	12.166	91.966
Baronielaan	Voomalige praktijkschool	0	10.312	11.123	21.435
Frankehtalerstraat	Praktijkschool	203.032	54.067	38.971	296.070
Totaal		690.440	303.048	197.521	1.191.009

